

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af lovforslag nr. L 151: Forslag til lov om kommuners og amtskommuners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder.

Af indenrigsministeren (Birte Weiss).
(Fremsat 18/1 95).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling**Erling Christensen (S):**

Da min partifælle hr. Holger Graversen desværre ikke kan være til stede, skal jeg på hans vegne fremføre Socialdemokratiets synspunkter om det foreliggende lovforslag:

Indenrigsministeren fortjener absolut ros for udarbejdelsen af dette lovforslag, og også det udvalgsarbejde, der ligger til grund for lovforslaget, skal have ros, for der er gjort et godt arbejde.

Lovforslag nr. L 151 drejer sig om, hvad kommuner og amter må udføre af opgaver for andre offentlige myndigheder, herunder naturligvis andre kommuner og amter. Det ligger selvfølgelig også i naturlig forlængelse af det, den tidligere finansminister Henning Dyremose gennemførte med hensyn til statslige myndigheders adgang til at udføre indtægtsdækket virksomhed. Denne mulighed bliver nu overført til det kommunale område.

Kommunalpolitikere har helt berettiget følt, at kommunerne har alt for snævre grænser på området. Der er bl.a. ofte investeret i nyt materiel, edb og andet, som man ikke har kunnet udnytte hundrede procent i sin egen kommune. Nogle kommuner har så forsøgt sig med gensidige aftaler, men dette har været med risiko for at få en sag på halsen fra tilsynsmyndighedernes og ministeriets side.

Lovforslaget her skærer fordomsfrit gennem denne usikkerhed på området, og det er det, den

kommunale verden har brug for, og som kommunalfolket ønsker sig uanset partifarve. Både Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen hilser da også lovforslaget velkommen. Det ville også være mærkeligt andet, da de har medvirket i den forudgående udvalgsbehandling, altså i betænkningssbearbejdelsen.

I Socialdemokratiet har vi selvfølgelig også bemærket, at Håndværksrådet og nogle højrefløjspolitikere er meget imod forslaget, og så vidt vi kan se ud fra rent ideologiske og ikke ud fra praktiske grunde. I mange andre forbindelser og ved mange andre lejligheder hører man nemlig fra den samme side, at kommunerne »skal køres som forretninger«, vel vidende at en kommune, der har med menneskeservice og omsorg at gøre, aldrig kan sammenlignes med en forretning. Men når vi nu forsøger at få lidt sund forretningsans ind i den kommunale drift med dette lovforslag, er det tilsyneladende også galt. Det er ren ideologi, forældet ideologi i et moderne samfund i udvikling, der er kommet frem her.

Alle må kunne blive enige om, at kommunerne skal drives så effektivt og ressourcebesparende som muligt, og det er det, lovforslaget handler om. En kommune har måske overkapacitet vedrørende drift eller anlæg på ét område og en anden kommune på et andet område. Hvorfor i alverden skulle de to kommuner ikke fuldt lovligt kunne hjælpe hinanden med opgaverne, spare på de knappe ressourcer og spare samfundet for udgifter? Det vil jo svare til, at to eller flere landmænd køber en dyr landbrugsmaskine i fællesskab for at kunne udnytte og forrente den bedst muligt, og det giver vi for øvrigt støtte til her fra Folketingets side.

I lovens § 1, stk. 1, er det præciseret, at loven alene finder anvendelse, hvor andet ikke er bestemt i lovgivningen, f.eks. vedrørende beredskabstjenesten. Loven berører heller ikke de nugældende muligheder for at løse tværkommunale opgaver gennem deltagelse i kommunale fællesskaber. Omvendt vil kommunale fællesskaber nu også få mulighed for at udføre opgaver for andre offentlige myndigheder.

For at undgå enhver mistanke om konkurrenceforvridning over for det private erhvervsliv er der knyttet nogle skrappe betingelser til kommunernes nye muligheder. For det første skal opgaver til en værdi af ca. 1,6 mio. kr. udbydes i licitation, og det er stort set som efter de nugældende EU-regler. For det andet skal der foreløbende foretages en udførlig kalkulation over alle

omkostninger vedrørende den pågældende opgave – både de direkte og indirekte udgifter, som er forbundet med opgaven. For det tredje må opgaven ikke udføres under dette kalkulerede beløb.

For det fjerde skal der efterfølgende udarbejdes et udførligt regnskab for opgaven eller projektet; det skal naturligvis også revideres efter gældende love, og tilsynsmyndigheden skal løbende foretage stikprøver. For det femte skal loven tages op til revision efter 2 års forløb, og her får vi jo mulighed for at justere, hvis ikke alt forløber efter vore forventninger.

Derfor hilser Socialdemokratiet selvfølgelig lovforslaget velkommen. Vi har ingen betænkeligheder med hensyn til konkurrenceforvridning og skal varmt anbefale forslaget til vedtagelse.

(Kort bemærkning).

Jens Løgstrup Madsen (V):

Jeg må altså sige, at jeg undrer mig lidt over, at den socialdemokratiske ordfører så varmt kan anbefale øget offentlig erhvervsaktivitet på et tidspunkt, hvor reformkommunister i Østeuropa taler om tempoet i privatiseringen – ikke at der skal ske privatisering, men om tempoet – og hvor OECD i sin seneste rapport om dansk økonomi advarer mod, at kommuner kommer med tilbud ved licitationer, medmindre disse tilbud skilles ud som selvstændige enheder og er underlagt akkurat samme regler som den private sektors.

Vi hører også netop nu, at i stribevis af økonomer fra Østeuropa advarer mod offentlig erhvervsaktivitet og endda har udviklet helt selvstændige teorier om, hvor galt det kan gå, når det offentlige kaster sig ud i privat aktivitet. Socialdemokratiet kaster altså med den linje, der her er lagt, Danmark ud i en virkelig chancekurs på det offentlige område.

(Kort bemærkning).

Erling Christensen (S):

Det er dog fantastisk, at Venstre åbenbart ikke er kommet sig over murens fald for 5 år siden og vil sammenligne forholdene med Østeuropa, når den tidligere VK-regerings finansminister gennemførte statslige myndigheders adgang til at udføre indtægtsdækket virksomhed, som jeg påpegede før.

Det er for øvrigt også lovbestemt, som det står i fremsættelsestalen fra ministeren, at kommuner og amtskommuner kan udføre drifts-

anlægs- og vedligeholdelsesarbejder på andre kommuners og amtskommuners veje. Den mulighed har eksisteret i flere år, og har den givet nogen problemer? Har man hørt, at den har givet problemer nogen steder? Hvad er det for nogle spøgelsesmodeller, man bygger op her på Folketingets talerstol? Det hører overhovedet ingen steder hjemme.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Det er sjovt med Venstre. Det er ikke mange dage siden, vi havde en meget stor og voldsom debat, hvor Kommunernes Landsforening i den grad blev hevet frem, og hvor regeringen ikke havde fulgt Kommunernes Landsforenings indstilling. Men her er Kommunernes Landsforening med, og den bliver ikke nævnt med ét ord.

(Kort bemærkning).

Jens Løgstrup Madsen (V):

Siden Folketinget trådte sammen efter folketingsvalget, har vi i Venstre sat fokus på spørgsmålet om konkurrence mellem den offentlige og den private sektor, og vi har modtaget en stribe af henvendelser fra private virksomheder, som har klaget over den form for ublu konkurrence, de udsættes for fra det offentliges side. Vi har bl.a. spurgt trafikministeren om de former for unfair konkurrence, der foregår inden for hans område, og har fået i stribevis af lister over virksomheder, som føler, de har været udsat for unfair konkurrence. Det er såmænd bare at slå op i referaterne fra Folketingets forhandlinger, så kan man se nogle eksempler på den type unfair konkurrence.

(Kort bemærkning).

Erling Christensen (S):

Jeg synes, det var ganske interessante bemærkninger, hr. Løgstrup Madsen kom med her.

Man kan sige, at Venstres holdning er forskellig, alt efter om man sidder i regering eller i opposition. Det betyder altså, at Venstre nu forsøger at følge de populistiske linjer, som Fremskridtspartiet ellers har været rost for – eller det modsatte. Man kan konstatere, at forskellen er ganske tydelig nu, hvor Venstre vil finde den letteste udvej, men ikke vil følge de mere end 100 Venstreborgmestre, som sidder rundt omkring i landet og støtter dette lovforslag. Forslaget vil gøre det ganske naturligt at samarbejde kommunerne imellem, men nu vil man for-

søge noget populistisk og holde dommedagsprædiken over det kommunale selvstyre.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (FP):

Inden hr. Erling Christensen nu taler sig alt for varm, er der vistnok lige et par ting, det kunne være nødvendigt at sætte lidt på plads.

Det er korrekt, at der inden for vejområdet er foregået et vist samarbejde over grænserne. Hr. Erling Christensen glemmer bare at fortælle Folketinget, at det samarbejde har fundet sted de steder, hvor et vejanlæg naturligt føres ind i et nyt amt, så man runder vejstrækningen af. Jeg kender f.eks. eksempler på, at Vestsjællands og Roskilde Amter har hjulpet hinanden lidt hen over grænserne. Men det er jo slet ikke det, vi taler om her.

Hr. Erling Christensen taler varmt for dette lovforslag, for det skal han som god socialdemokrat; men jeg tror, at inderst inde i Erling Christensens hjerte er det forslag slet ikke så velkomment. Hr. Erling Christensen har også tidligere været borgmester i en lille fynsk kommune, og jeg er helt sikker på, at det, forslaget lægger op til, rent faktisk er, at den kommune, hvor hr. Erling Christensen har været borgmester, i realiteten kunne overdrage alle sine opgaver til nabokommunen, hvis man havde lyst til det.

Forslaget har også noget med sund fornuft at gøre – sådan at forstå, at den sunde fornuft er taget totalt ud af forslaget. Vi kommer senere i debatten helt ind til benet, og realiteten er, at det private erhvervsliv er stærkt truet af lovforslaget. Det, som Socialdemokratiet og flertallet her i Folketinget vil med forslaget, er ganske enkelt at løbe det private erhvervsliv over ende. Det er det, der er grunden til fremsættelsen af dette forslag. Sig det dog, som det er! Det ville være meget bedre end at komme med alle disse indpakkede vendinger om forslaget.

Jeg vil ikke sige, jeg glæder mig til – det er snarere det modsatte – at vi i udvalgsarbejdet kan få overbevist flertallet om, at dette lovforslag ikke er godt. Og jeg vil også gerne have at vide: Passer det, at omkring 100 borgerlige borgmestre er positivt indstillet over for lovforslaget? Mig bekendt er det Kommunernes Landsforening, der udtaler sig. Jeg tror ikke, man går direkte ud til hver enkelt borgmester og spørger, hvad han eller hun mener om forslaget. Men dette lovforslag burde aldrig have set dagens lys i dagens Danmark.

(Kort bemærkning).

Else Winther Andersen (V):

Jeg vil gerne spørge den socialdemokratiske ordfører, hr. Erling Christensen, om det ikke er rigtigt, at de regler, der gælder i staten, er langt skrappere end de regler, som regeringen foreslår her. I staten gælder nemlig reglerne i Finansministeriets cirkulære om udbud og licitation, som siger, at alle opgaver, der kan varetages af private, skal udbydes i konkurrence med passende mellemrum. Cirkulæret kræver også, at opgaverne skal udliciteres, hvis de private leverandører giver bedre tilbud.

Derfor kunne jeg godt lide at høre, hvorfor regeringen øjensynlig ikke ønsker, at konkurrencen skal foregå på lige vilkår for stat og kommune, når man nu har så travlt med at fremhæve, hvad der foregik i den borgerlige regerings tid.

(Kort bemærkning).

Anne Bastrup (SF):

Hr. Poul Nødgaard har tilsyneladende ikke stor tillid til de enkelte kommunalbestyrelser, når der skal træffes beslutning om, i hvilket omfang de vil udnytte andre kommuners eventuelle tilbud eller udnytte private, lokale håndværkere. Jeg må sige, det er overraskende, at Fremskridtspartiet ikke har tillid til de valgte folk i kommunerne og virkelig tror, at de folk vil være med til at ødelægge det lokale erhvervsliv.

(Kort bemærkning).

Jens Løgstrup Madsen (V):

Jeg synes, det er mærkeligt, at den socialdemokratiske ordfører, hr. Erling Christensen, ikke vil tage til efterretning, at OECD i sin seneste rapport om dansk økonomi advarer imod, at kommunerne afgiver tilbud i licitationer, medmindre denne tilbudsgivning finder sted på baggrund af, at de er udskilt som selvstændige enheder og underlagt akkurat samme regler som det private erhvervsliv. OECD plejer da ellers at repræsentere den almindelige sunde fornuft på det økonomiske område, og den er vi også på dette punkt i overensstemmelse med i Venstre.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det er hr. Poul Nødgaard, der bringer mig herop.

Hr. Poul Nødgaard er bange for, at en kommune skal overtage al aktiviteten fra en nabo-

kommune, og mit spørgsmål til hr. Poul Nødgaard er så: Er der tilsvarende betænkeligheder, hvis en kommune skulle finde på at overgive al sin aktivitet til private selskaber, f.eks. ISS?

Og et andet spørgsmål til hr. Poul Nødgaard, som er bange for, at kommunerne nu skal løbe det private erhvervsliv over ende: Skal jeg forstå det sådan, at hr. Poul Nødgaard mener, at konkurrence er skadeligt for erhvervslivet?

(Kort bemærkning).

Erling Christensen (S):

Skal jeg være helt ærlig, må jeg sige, at når jeg kigger på det foreliggende lovforslag og tænker tilbage på min tid som borgmester, kan jeg ikke se noget særlig nyt i lovforslaget. Man kan sige, at en stor del af de ting, som kommunerne foretager sig, måske bliver mere lovlige.

Hr. Poul Nødgaard siger, at samarbejdet kun foregår på vejområdet, men vi ved jo godt, at det ikke er tilfældet. Vi ved, at Morsø og Thisted Kommuner har lavet arbejde for hinanden. Det er foregået helt uden problemer, og for øvrigt uden at socialdemokratiske borgmestre var involveret.

Jeg kan heller ikke lide det, hr. Poul Nødgaard sagde om sund fornuft. Vi to ved jo godt, at kommunerne, kommunalbestyrelserne og byrådene ikke vil ødelægge noget privat erhvervsliv. Men vi vil gerne have konkurrencemomentet ind. Vi vil gerne se Falck over skulderen, når de giver entrepris tilbud, som vi gjorde på Midt-fyn, hvor tre kommuner sagde, at vi kunne forsøge at lave det samme kommunalt, og så fik vi en kontrakt, hvor prisen faldt med en tredjedel. Det er sundt; *det er sundt.*

Jeg kan ikke befri mig for den fornemmelse, at der er en del her i salen, der ikke har læst bemærkningernes og selve lovforslagets indhold. Når jeg ser på det bureaukrati, der skal opstilles, for at kommunerne overhovedet kan komme ind og give tilbud, kan man nok som borgmester og byrådsmedlem gøre sig nogle overvejelser over, om man overhovedet vil have det besvær. Jeg synes, der er lagt alt, alt for mange vanskeligheder ind.

Til hr. Jens Løgstrup Madsen vil jeg sige, at hvis hr. Jens Løgstrup Madsens sidste indlæg betød, at Venstre vil forslå oprettelse af kommunale aktieselskaber, så kom dog frem med forslaget.

Formanden:

Hr. Poul Nødgaard har ordet for en kort bemærkning, og så må vi snart over til hr. Bendt Bendtsen som ordfører.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (FP):

Det her er jo en sag, der optager os rigtig meget.

Jeg vil godt lige sige til SF's ordfører, fru Anne Baastrup, at jeg har tillid til de folkevalgte i kommunerne; selvfølgelig har jeg da det, jeg er selv en af dem, jeg sidder selv i et byråd. Men jeg mener, at vi her i Folketinget også må trække nogle grænser, og det, vi gør nu, er at åbne nogle grænser, der er helt unødvendige.

Med hensyn til hr. Frank Aaens spørgsmål om at overgive tingene til private, er det faktisk det, vi allerhelst vil. Og nu skal jeg skære det helt ud i pap for hr. Frank Aaen og også for hr. Erling Christensen: Situationen er jo den, at det, lovforslaget lægger op til, er, at de kommuner eller amter, der skal give tilbud, simpelt hen skal lave en nøje specifikation af udgifterne, og det er rigtigt, at der er masser af bureaukrati i det.

Men – for nu kommer men'et – jeg tvivler på, at man, uanset hvor flot et tilbud fra en kommune bliver stillet op, regner en del af den tekniske direktørs løn og lønnen til kontordamer osv. med. Vist gør man ej! Jeg er 100 pct. sikker på – ikke 99 pct., men 100 pct. – at der bliver slagside mellem det private og det offentlige tilbud, fordi det offentlige kan sige, at de og de udgifter ikke vedrører det arbejde. Jo, vist gør de det!

Hvis man har 3-4 tekniske direktører og vice-direktører, og hvad de hedder alle sammen, i en stor kommune, skal en del af deres løn selvfølgelig regnes med i de pågældende tilbud; men det er jeg sikker på at de ikke bliver. Det er dér, hunden ligger begravet. Hr. Erling Christensen ved såmænd udmærket som tidligere borgmester, at kommunerne betaler deres materiel ved kassen, når de køber det; men hvem ved, med hvilken faktor det bliver indregnet i det pågældende tilbud? Den lille entreprenør, der har været ude at købe sit materiel for dyre penge, er derimod nødt til at regne forrentning og afskrivning og det hele med. Jeg tror, det er en gal galej, Folketinget er med på her.

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Nu har situationen på Midtjylland været draget ind i debatten, og jeg tror, at en af de ting, vi ikke hørte noget om fra den socialdemokratiske ordfører, netop er noget af det, jeg betegner som det værste ved forslaget, nemlig at vi forhindrer nye firmaer i at opstå og udvikle sig. Men det kan selvfølgelig være et postulat.

Men med hensyn til Midtjylland er der et firma i Ringe, der hedder Kompan, der laver legeredskaber. Det har en omsætning på 600 mio. kr., 600 ansatte og eksport til 40 lande. Firmaet eksporterer i dag 96 pct. af produktionen, for herhjemme laver kommunerne efterhånden tilsvarende produkter til sig selv. De første 10 år af dette firmas levetid levede man af at sælge til de offentlige myndigheder her i kongeriget, og det er derfor, jeg frygter, at nogle firmaer aldrig nogen sinde kan komme op at stå.

(Kort bemærkning).

Else Winther Andersen (V):

Jeg vil gerne spørge den socialdemokratiske ordfører, hvorfor jeg ikke fik svar på mit spørgsmål om, hvorfor der ikke skulle være de samme krav i dette lovforslag, som den tidligere regering stillede til udbud i anden sammenhæng; men det er måske med vilje, fordi man ikke vil have alting i udbud og gerne vil give kommunerne den konkurrencemæssige fordel. Det bliver nemlig tilfældet, for der kan ikke laves vandtætte skotter; kommunerne vil altid have en fordel.

Vi kan bare tage helt konkret, at kommunerne er selvforsikrende, og det er det private erhvervsliv ikke; her er man selv nødt til at forsikre sig. Det gør, at kommunerne altid kan gøre nogle ting billigere. Så det med, at der skulle være et svært bureaukrati, er noget, man altid kan sætte på papir, for i virkelighedens verden hænger det i hvert fald ikke sammen.

Jeg kunne også godt lide at vide, hvorfor man tror, kommunerne vil være bedre til at producere, end vi har set det hos bl.a. SEAS med tomatgartnerier for borgernes penge. Jeg kunne godt lide at vide, hvad man tror kommunerne kan være bedre til.

(Kort bemærkning).

Erling Christensen (S):

Jeg kan kun sige, at hr. Poul Nødgaard bekræfter det, jeg sagde før. Hr. Poul Nødgaard har ikke læst på lektion, for det fremgår helt klart – også af fremsættelsestalen, bare man læser en enkelt side – at amterne og kommunerne ikke har en Rigsrevision og nogle statsrevisorer, som kan komme ind her.

Man har det almindelige kommunale tilsyn; kommunale tilsynsmyndigheder kan gå ind og kigge på det og efterprøve, om en kommunes eller amtskommunes beslutninger ligger inden for lovens område. Der henvises klart til de meget udviklede kalkulationsregler ved

afskrivning af traktorer, cykler, direktørløn – og lokumpapir, hvis man vil have det med. Alt er med, og hvis ikke hr. Poul Nødgaard er tilfreds med de kalkulationer, der ligger, kan han indklage det for tilsynsrådet, hvor man kigger på det, og så kører hele bureaukratiet.

Det stiller lige så store krav – jeg synes i virkeligheden betydeligt større krav – til kommunerne at gå ind i det her, og derfor vil jeg sætte spørgsmålstegn ved, hvor mange der overhovedet vil gøre det. Man fremmaner nogle spøgelse; dette vil ikke bremse nye firmaer.

I øvrigt er kommunerne ikke selvfinansierende; kommunernes forsikringspræmier skal indkalkuleres i budgetterne.

Der blev spurgt, om kommunerne vil være bedre til at producere. Jamen kommunerne vil da finde ud af det, hvis de ønsker at producere. Der sidder over hundrede Venstreborgmestre i danske kommuner, og de vil med deres sunde fornuft sammen med de socialdemokrater, som sidder i alle byråd og kommunalbestyrelser, vurdere, om det vil være sund fornuft. Mange års erfaring herinde fra Folketinget har lært mig, at den sunde fornuft, man har derude, såmænd er lige så god som den, vi har herinde.

(Kort bemærkning).

Else Winther Andersen (V):

Jeg vil gerne sige til hr. Erling Christensen, at det besværlige og bureaukratiske kan vi nemt komme om ved ved simpelt hen at droppe dette lovforslag. Så ville alle være godt tilfreds.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (FP):

Jeg vil gerne sige til hr. Erling Christensen, at det ligger sådan, at jeg tilfældigvis ved, hvad tilsynsrådene beskæftiger sig med. Det er, som om hr. Erling Christensen vil fremstille det, som om tilsynsrådene klarer alle problemerne i denne sag. Det gør de jo ikke. Tilsynsrådene tager sig kun af regulære klagesager.

Jeg vil godt spørge hr. Erling Christensen om en ting: Hvis en kommune indretter sin arbejdsstyrke efter, at den udfører de og de arbejder for nabokommunen eller naboamtet, eller hvem det nu kan være, og der så kommer en ny licitation, hvor man ikke får arbejdet, ved hr. Erling Christensen så, hvordan det går?

I langt de fleste kommuner er man meget imod at afskedige personale, og jeg frygter, at man på en eller anden måde sluser de pågældende over i stillinger andre steder i den kommunale sektor. Det er sådan, det går, og det er

derfor, skattetrykket i Danmark har antaget den størrelse, det har. Det er, fordi det hele mere eller mindre er løbet løbsk. Og med det her forslag vil det løbe endnu mere løbsk takket være Socialdemokratiet. Jeg håber, at Socialdemokratiet også vil tage ansvaret, den dag alle konsekvenserne af det her forslag viser sig.

(Kort bemærkning).

Erling Christensen (S):

Jeg skal ikke trække det længere ud, for fru Else Winther Andersen har jo fuldstændig ret i, at indholdet af dette lovforslag overhovedet ikke begrundes den måde, man har lagt ideologi og andet ind i denne sag på. Dette forslag vil give kommunerne nogle muligheder for at bruge deres sunde fornuft.

Og så må jeg altså bede hr. Poul Nødgaard om at læse side 2 i ministerens fremsættelsestale, hvor der er henvist til § 61 og § 61 c i kommunernes styrelseslov.

Formanden:

Med de øvrige ordføreres indforståelse springer vi lidt i ordførerrækken og går til fru Vibeke Peschardt som ordfører.

Vibeke Peschardt (RV):

Jeg vil først sige tak til de ordførere, der har givet mig lov til at komme foran dem.

Gennem de sidste ti år har den kommunale sektor været meget optaget af begrebet bedst og billigst. Der er flere grunde til, at udtrykket har vundet almindeligt indpas. Den vigtigste er måske nok, at kommunerne af økonomiske grunde har været tvunget til at optimere deres drift og dermed deres udgifter.

Der har været lagt stramme rammer for samfundøkonomien og hermed også for den kommunale økonomi, samtidig med at udgifterne til pasning af gamle og børn er steget. Det har simpelt hen været nødvendigt at spare på andre områder – ikke mindst de tekniske – og det er jo i høj grad dem, vi taler om her i dag.

Når vi nu behandler et lovforslag, som drejer sig om, at amter og kommuner skal have øgede muligheder for at byde på opgaver hos hinanden, skal man se det som en håndsækning til kommunerne, der i øvrigt også har erklæret sig enige i forslaget. Amsrådsforeningen havde endda gerne set, at man var gået videre; det synes jeg er vigtigt at gøre opmærksom på på baggrund af de bemærkninger, der er faldet her i aften.

I Det Radikale Venstre har vi en udogmatisk holdning til et forslag af denne type. Det er vores opfattelse, at den offentlige sektor på en række områder arbejder både effektivt og billigt. På den anden side har vi også den opfattelse, at aktiviteter ikke nødvendigvis skal udføres i offentligt regi, hvis det kan gøres lige så godt og billigt i den private sektor.

Det foreliggende forslag er efter vores opfattelse en god afbalancering i forholdet mellem det offentlige og det private. Man giver med forslaget amterne og kommunerne mulighed for at byde på og udføre opgaver for hinanden og ikke mindst over kommunegrænserne.

Betingelserne for at udføre opgaver for andre amter eller kommuner er, at opgaver over en vis størrelse skal udbydes. Det vil altså sige, at den private sektor får muligheden for at være med hver gang.

Dernæst skal der efter forslagens udformning laves præcise regler for, hvordan og på hvilke betingelser kommunerne skal lave deres omkostningskalkulationer.

For at knytte nogle enkelte bemærkninger til den debat, der lige har været, vil jeg sige til hr. Poul Nødgaard, at jeg tror, det er fuldstændig ligegyldigt, hvor nøjagtigt og præcist man havde skrevet ind i bemærkningerne, hvordan overhead'et skulle være, hr. Poul Nødgaard vil alle ligevel af ideologiske grunde have været imod.

Det er Det Radikale Venstre ikke. Vi synes, at det er et godt forslag, og vi vil gerne støtte det.

Vi tror, at det kan få betydning for opløsningen af kommunegrænserne. Det er ikke noget, vi specielt ønsker, men der er mange små kommuner i dette land, som har brug for lige netop det her. F.eks. kan de dele redskaber og anlæg og på den måde billiggøre deres drift.

Vi er også tilfredse med, at der i lovforslaget er indsat en revisionsbestemmelse. Det er meningen, at forslaget skal evalueres om 2 år.

Jeg vil slutte med at sige, at meningen med forslaget ikke er, at kommunerne skal drive erhvervsvirksomhed. Meningen er, at kommunerne skal have mulighed for at udføre deres opgaver bedre og billigere; og det er vi tilfredse med.

(Kort bemærkning).

Jens Løgstrup Madsen (V):

Jeg undrede mig lidt over, at den radikale ordfører, fru Vibeke Peschardt, hæftede sig så meget ved princippet om bedst og billigst, for så vidt jeg har forstået, tog finansministeren

afstand fra dette princip i en tale til CO II i efteråret.

Men det kan være, at den socialdemokratiske ordfører kan oplyse mig om, om Socialdemokratiet stadig væk holder fast ved princippet »bedst og billigst«.

Formanden:

Så er det hr. Jens Løgstrup Madsen som ordfører – undskyld, fru Else Winther Andersen som ordfører.

Else Winther Andersen (V):

Tak, fordi jeg måtte få lov til at få mit ordførerskab, hr. formand!

Med dette lovforslag om kommunal erhvervsaktivitet er en socialdemokratisk ønske-drøm ved at gå i opfyldelse. Det er drømmen om, at den offentlige sektor skal vokse sig stor på bekostning af den private sektor.

Jeg vil ikke klandre Socialdemokratiet for deres drømme, så længe de forbliver drømme, men hvorfor er lovforslaget ikke blevet sendt til høring hos erhvervslivets organisationer? Fagbevægelsen i det kommunale kartel kan man høre, men ikke erhvervslivet. Hvad har regeringen at være bange for?

Oh hvor gemmer erhvervsministeren sig? Hun har jo selv udråbt sig til erhvervslivets vagthund. Erhvervsministeren er ingen vagthund; man kan snarere kalde hende Socialdemokratiets skødehund.

Med den indgangsvinkel kan der jo ikke være meget tvivl om, at Venstre ikke støtter dette lovforslag.

Lovforslaget handler jo i bund og grund om, at kommunerne skal kunne udkonkurrere private virksomheder med skattekroner i ryggen. Kommunerne skal til at være entreprenører og levere f.eks. rengøring, madudbringning og vejvedligeholdelser eller vedligeholdelse af grønne områder, og jeg kunne blive ved at remse op.

Det, vi har brug for i Danmark, er flere iværksættere. Vi har også brug for noget mere risikovillig kapital, men den risikovillige kapital skal komme fra iværksætterne selv. Borgernes skattekroner skal ikke behandles som risikovillig kapital. Derfor skal kommunerne ikke lege iværksættere og investorer. Nej, udgangspunktet bør være, at borgernes skattekroner skal beskyttes mod kommunale erhvervseventyr. Vi vil ikke være med til at give kommunerne bedre muligheder for at spille hasard for borgernes

penge. Ja, i det hele taget mener Venstre, at kommunerne bør privatisere deres driftsafdelinger frem for at udvide aktiviteterne.

Hvis ønsket fra kommunerne om at sælge til andre offentlige myndigheder skyldes, at de har overkapacitet, må løsningen snarere være, at man overlader opgaverne til private leverandører. Kommunerne bør tage konsekvensen af deres overkapacitet og tilpasse behovet i den enkelte kommune. Det er farligt at tro, at man kan opretholde kommunale arbejdspladser ved at sende sine folk på strandhugst på nye markeder, for derved bliver kommunerne afhængige af ordrer udefra, og dermed risikerer de for alvor at miste penge på længere sigt.

I lovforslaget lægger regeringen op til, at den lige konkurrence mellem offentlige og private skal sikres ved en kalkulation af kommunernes omkostninger. Det lyder så smukt, men det duer ikke i praksis, for vi kender erfaringerne fra staten.

Statsinstitutionerne har mulighed for at udføre indtægtsdækkende virksomhed, når de overholder et særligt regelsæt om kalkulation, men erfaringerne viser, at statsinstitutionerne ikke kan finde ud af at udregne omkostningerne ordentligt. Når private virksomheder klager, får de pr. definition aldrig medhold. Så kalkulationsreglerne sikrer ikke lige konkurrence.

Venstre er også utilfreds med, at regeringen i det hele taget vil begrænse konkurrencen. Det er fuldstændig uacceptabelt, at kommunerne må indgå aftaler med hinanden uden forudgående licitation. Det lægger regeringen jo op til ved opgaver på under 1,6 mio. kr. Grænsen på 1,6 mio. kr. er sat alt for højt, for de fleste opgaver – f.eks. rengøringsopgaver – ligger langt under den grænse.

Man kan så spørge sig selv, om regeringen har valgt grænsen på 1,6 mio. kr. for at udslette de små selvstændige håndværksmestre. Jeg ved da godt, at 1,6 mio. kr. er bagatelgrænsen i EF-tjenesteydelsesdirektivet. Jeg ved godt, at grænsen er nødt til at være høj i forhold til EU, fordi EU-reglerne er mere komplicerede. Men i regeringens forslag er der jo ikke lagt op til, at man skal følge regler, der ligner EU's; kommunerne skal jo ikke lede efter leverandører i resten af Europa. Derfor er det uforståeligt, at regeringen har valgt så høj en bagatelgrænse.

I statens regler om udbud og licitation er der f.eks. ingen fast bagatelgrænse. Også små opgaver skal underkastes en licitationsrunde. Hvorfor har regeringen ikke brugt Finansministeriets

circulære om udbud og licitation som udgangspunkt for disse nye regler?

Med hensyn til de kommunale fællesskaber ser jeg et særligt problem. I lovforslaget betragtes kommunale fællesskaber som en art specialkommuner, derfor skal leverancen fra de kommunale fællesskaber til en kommune, der deltager i fællesskabet, reelt undtages fra lovens få regler om udbud.

Man siger jo, at fællesskaberne ikke er rigtige selskaber. Det er måske rigtigt nok, men noget tyder på, at man i henhold til EU's retsregler kan betragte kommunale fællesskaber som egentlige selskaber, dvs. som eksterne leverandører i forhold til kommunerne.

Det her spørgsmål er faktisk vigtigt, for så vidt jeg har forstået, sidder der et udvalg under Justitsministeriet og behandler sagen. Så mit spørgsmål er: Hvorfor fastslå i en ny lov, at de kommunale fællesskaber ikke skal være underlagt regler som private leverandører i forhold til de enkelte kommuner? Det vil jeg faktisk gerne bede indenrigsministeren om et svar på.

Jeg er snart træt af at blive overrasket over regeringens erhvervsfjendtlige initiativer, og jeg er faktisk også træt af at blive overrasket over, at erhvervsministeren tilslutter sig det ene socialdemokratiske lovforslag efter det andet. Hvorfor tager erhvervsministeren ikke konsekvensen og overlader Erhvervsministeriet til indenrigsministeren? Erhvervsministeren optræder i denne her sag som viceminister.

Lad mig gentage – selv om der ikke kan være nogen tvivl om det efter min ordførertale – at Venstre ikke kan gå ind for dette lovforslag.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det var fru Else Winther Andersens bemærkning om de fælleskommunale selskaber, som af EU bliver betragtet som almindelige selskaber. Det ved vi ikke endnu om de gør. Men foranlediget af bemærkningen kunne jeg da godt tænke mig at høre, om det er sådan, at Venstre mener, at EU har ret i, at de fælleskommunale selskaber skal betragtes som eksterne udbydere.

Jeg synes, at Venstres borgmestre rundt omkring i landet har krav på at få at vide, om det er Venstres opfattelse, for vi ved jo, at den opfattelse, at fælleskommunale selskaber er eksterne leverandører, river grundlaget væk under en lang række fælleskommunale selskaber. F.eks. får alle vores fælleskommunale affalds-selskaber fjernet deres eksistensgrundlag fuldstændig, hvis EU får ret i sin tolkning.

Så derfor: Hvad er Venstres holdning til det spørgsmål?

(Kort bemærkning).

Else Winther Andersen (V):

Det vil jeg da meget gerne svare hr. Frank Aaen på.

Jeg spurgte jo netop regeringen om, hvordan det lå med den sag, og om det ikke var rigtigt, at der var et udvalgsarbejde i gang i Justitsministeriet.

Så det var et spørgsmål, jeg stillede.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg har forstået det sådan, at regeringen ønsker at forsvare, at vi stadig væk kan have et begreb, der hedder fælleskommunale selskaber som en vigtig del af den kommunale opgaveløsning i Danmark, og jeg synes, det er interessant at vide, om et stort parti med mange borgmestre som Venstre støtter regeringen i de bestræbelser eller direkte modarbejder det.

(Kort bemærkning).

Erling Christensen (S):

Jeg synes, det er lidt fantastisk, at en ordfører fra Venstre, som for få år siden var regeringsbærende parti, her fra Folketingets talerstol uden nogen reel dokumentation taler om »regeringens erhvervsfjendtlige initiativer«. Det synes jeg er fuldstændig grotesk. Ikke en eneste dokumentation blev lagt til grund for denne påstand.

Man skulle tro, at fru Else Winther Andersen overhovedet ikke har læst regeringens erhvervsredegørelser fra 1993 og 1994 og set, hvad der står dér om regeringens erhvervs politik. Men det er selvfølgelig lettere – som vi også så det hos en tidligere Venstreindensrigsminister, hvis ideologiske påstande vi oplevede her fra talerstolen – at fortælle om, hvad andre vil gøre: Man vil udkonkurrere private virksomheder, påstås det, men der er overhovedet ingen dokumentation. Man påstår fra Venstre, som har været regeringsbærende parti for så kort tid siden, at private pr. definition ikke har en chance. Hvad er det dog for en holdning at give udtryk for her fra Folketingets talerstol? Det er fuldstændig utroligt.

Kommunalbestyrelser og byråd er på valg hvert fjerde år, og som jeg tidligere har sagt, vurderer de det lokale erhvervsliv og vurderer, om håndværksmestre skal ind i vedligeholdelsen. Det skal de da selvfølgelig, og det kommer

de også. Se dog på, hvor mange kommuner der f.eks. opretter egne håndværkerafdelinger.

Har fru Else Winther Andersen tænkt på de muligheder, der ligger i f.eks. at give de kommunale brandvæsener samme muligheder, som Falck har, for at udnytte perioder, hvor de ikke har udrykning, og give brandfolkene i kommunerne tilladelse til at være effektive; så kunne vi måske få de kommunale udgifter på det område sat ned. Det synes jeg der var lidt perspektiv i at diskutere i stedet for sådan nogle udokumenterede påstande, som vi overhovedet ikke kan bruge til nogen som helst ting i det lovforberedende arbejde.

(Kort bemærkning).

Else Winther Andersen (V):

Påstanden om, at når argumenterne ikke holder så godt, så hæver man stemmen, er da tydeligt blevet bevist lige nu af den socialdemokratiske ordfører.

Det med, at vi siger, at regeringen har en erhvervsfjendtlig holdning, vil jeg i hvert fald gerne være med til at stå fast på. Det er nu engang sådan, at hvis kommunerne går ud og udfører arbejde for hinanden, som private ellers skulle udføre, forsvinder der nogle job i det private erhvervsliv. Det behøver man altså kun den lille lommeregner for at kunne regne ud.

Dem, man rammer med det her, er lige nøjagtig de små selvstændige. Og desuden bliver det umuligt at iværksætte ny selvstændig virksomhed, fordi kommunerne går ind og udfører arbejderne selv.

Når man så oven i købet i lovforslaget laver det sådan, at arbejdet ikke skal udbydes i licitation – ved at man sætter beløbsgrænsen meget højt – er det noget, der er virkelig konkurrenceforvridende i forhold til det private erhvervsliv. Det er nu engang sådan, at der ikke bliver mere arbejde end det, der er.

(Kort bemærkning).

Erling Christensen (S):

Lad mig forsigtigt spørge fru Else Winther Andersen, om Venstres byrådsmedlemmer og Venstres over hundrede borgmestre vil ramme deres kommuners små virksomheder. Vil de udsætte virksomhederne i kommunerne for den konkurrence, som fru Else Winther Andersen er så bange for? Er det Venstres borgmestre, fru Else Winther Andersen er bange for?

Det er det, jeg godt vil have at vide her fra talerstolen. For hvis det er tilfældet, synes jeg, at Venstre har noget at snakke om internt.

(Kort bemærkning).

Jens Løgstrup Madsen (V):

Hr. Erling Christensen efterlyste konkrete eksempler. Lad mig bare nævne et enkelt eksempel: Onsdag den 18. januar 1995 var der i Berlingske Tidende en artikel af Henrik Qvortrup, der klart viser, at virksomheder, der klager over, at kommuner og amter ikke overholder EU-reglerne i forbindelse med indkøb, bliver sortlistede. Det fremgår af artiklen, at sekretariatslederen for Klagenævnet for Udbud under Industriministeriet, Lars Koefoed Johnsen, bekræfter, at denne tendens finder sted.

Vi er altså i en situation, hvor vi har konkrete eksempler på, hvordan man behandler det private erhvervsliv, og hvordan man prøver at omgå de allerede eksisterende regler. Derfor er der grund til bekymring, når kommuner kaster sig ud i erhvervsaktivitet.

Bendt Bendtsen (KF):

Jeg skal starte med at sige, at Det Konservative Folkeparti ikke kan støtte lovforslaget. Vi er stærkt imod forslaget, som kan få mere vidtgående konsekvenser, end man måske regner med. Det er et forslag, som uden tvivl vil slå flere private firmaer ihjel.

For mindre end to uger siden stod vi netop i dette forum med en forespørgselsdebat om, hvordan vi animerede unge mennesker til at blive selvstændige. Nu behandler Folketinget et forslag, hvor private firmaer vil miste muligheden for at arbejde for det offentlige. Det er mere end grotesk.

Er det et forslag, som bliver vedtaget, må jeg konstatere, at det ikke er en lov, som kommer til at bestå under en borgerlig regering. Loven er en lov med vide beføjelser, og det er egentlig kun fantasien, som sætter grænserne i den sidste ende.

I den skriftlige fremsættelse er man netop inde på, at lovforslaget i overensstemmelse med Fornyelsesudvalgets anbefalinger har til formål at give kommuner og amtskommuner bedre muligheder for at udnytte deres ressourcer – materiel, maskinpark, arbejdskraft m.v. Ja, det står der rent ud.

Det er jo helt galt, at en offentlig myndighed, som har for store ressourcer på nogle områder, løser opgaverne ved at gå ud og prøve at presse nogle private firmaer ud. Ved at lave en slags indre kommunemarked kan man holde de private ude, og det kommunale vokseværk kan fortsætte.

Fra regeringens side taler man om gode forhold for erhvervslivet, herunder iværksætterydelse m.v., men nu handler man modsat og ødelægger det for de private virksomheder.

Jeg vil gerne spørge, hvor i alverden CD er henne i denne debat. Når CD's gruppeformand, hr. Peter Duetoft, kan gå ud og debattere folkeoplysningslovens urimeligheder over for de private danseskoler, der har det svært, hvor er hr. Peter Duetoft og CD så henne i denne sag? Det, vi taler om, er jo den rene socialisering.

Kalkulationsreglerne er et helt kapitel for sig. Det er komplet umuligt at beregne sig ud af, men det kan jo selvfølgelig beskæftige nogle offentligt ansatte. Enhver privat virksomhed må beregne administration, arbejds løn og afskrivninger af både bygninger og materiel; det er man nødt til. Men i enhver privat virksomhed er man altså også nødt til at regne med, at egenkapitalen skal forrentes.

Hvordan får man nogen sinde en ærlig pris fra det offentlige? Den kan regnes ud – mere eller mindre – som man har lyst til. Det er selvfølgelig et postulat her fra talerstolen, men beregner en vejafdeling i en kommune en reel procentdel af administrationens aflønning helt fra arbejdsmanden og op til den politiske chef? Det vil være umuligt at få en sådan kalkulation.

Hvis en kommune har vedligeholdelsesværksteder, der er fyldt op med masser af værktøj, skal man så ud og vurdere alt værktøjet og dets afskrivning for at få den rigtige pris? Skal man ind og se på, hvor stor en procentdel af kommunens administrative job der skal indregnes? Det siger sig selv, at det er en komplet umulig opgave at finde frem til det, man forstår ved den rigtige pris.

Kalkulationen er slem, men det er ikke det værste. De fleste virksomheder ønsker at udvikle sig, og så er det ligegyldigt, om det er private eller offentlige virksomheder. Skal jeg sige det på almindeligt dansk: En høvding ønsker flere indianere, så kommer der flere fjer i hovedprydelsen.

Vi har ikke behov for, at det offentlige breder sig mere end højst nødvendigt. I øvrigt er det en livsfilosofi, som burde være opgivet.

Det værste ved forslaget er, som jeg også var inde på det i de korte bemærkninger, at vi bremser nye firmaer i at opstå og udvikle sig.

Folketinget startede glidebanen, da man vedtog ændringerne i vejloven. Fra min egen region, Fyn, kan jeg da hurtigt pille nogle firmaer ud, som er startet op med at arbejde for det

offentlige, hvorefter de har udviklet sig til firmaer, der tjener masser af eksportkroner hjem til Danmark. Har man overhovedet ikke tænkt på det, da man opfandt dette papirforslag? Jeg har i hvert fald ikke hørt det fra nogle af ordførerne endnu.

Jeg nævnte Kompan i Ringe med en omsætning uden lige, men det er jo ikke det eneste. Vi kan tage et, der ligger lige så tæt på hr. Erling Christensens bopæl, nemlig Marius Pedersen A/S, beliggende i Ferritslev på Midtjylland. Firmaet startede i vejbranchen med ganske få ansatte. I dag er det et firma med 700 ansatte i Danmark, 500 ansatte i udlandet og en omsætning på 625 mio. kr. Firmaet ligger i dag i toppen af dansk miljøeksport. Sådant et firma ville aldrig nogen sinde være opstået, hvis vi dengang havde kørt rundt i et lukket kommunemarked. Det er startet i det ganske små.

Nu vil man måske sige, at det er at skyde spurve med kanoner, men ovennævnte eksempler viser, at små virksomheder kan udvikle sig. Derfor er lovforslaget en glidebane.

Den helt åbenbare fare ved ikke at lægge arbejdet ud til de private virksomheder er netop, at så opstår der ikke noget, som giver de små virksomheder mulighed for at udvikle sig. Selv Socialdemokratiet siger, at vi har behov for private virksomheder. Af ministerens skriftlige fremsættelse fremgår det:

»Det forventes, at kommunerne og amtskommunerne ikke i stor stil vil gøre brug af adgangen til at udføre kommunale opgaver for andre offentlige myndigheder efter forslaget.«

Hvad forstår ministeren ved »ikke i stor stil«, og hvad vil ministeren gøre, hvis det nu ikke holder stik? Vil man så afskaffe loven?

Jeg kan oplyse, at vi bebuder en stribe af spørgsmål til ministeren under udvalgsarbejdet.

Anne Baastrup (SF):

Jeg vil gentage hr. Bendt Bendtsens bemærkning: Nu skal vi jo ikke skyde spurve med kanoner.

Ministeren har haft en heldig hånd med dette lovforslag. Det er lykkedes at imødekomme det åbenlyse behov, kommuner og amter har for i højere grad at kunne udnytte deres overskydende kapacitet til fordel for egen økonomi samt udnytte deres specielle ekspertise til fordel for kommuner og amter.

Der har allerede i pressen været en del diskussion om, hvorvidt dette lovforslag vil give ublu konkurrence over for de lokale erhvervs-

drivende eller andre. Det problem mener SF at ministeren så udmærket har gjort op med i bemærkningerne, hvor der peges på, at flere opgaver vil blive udbudt. Det vil give større chance for, at der kommer flere opgaver også til de lokale håndværkere.

SF's problem med dette lovforslag er: Det kan jo vendes rundt. ISS og andre tilsvarende firmaer kan jo dumpe deres tilbud, skjule deres reelle udgifter her og nu og satse på, at når først de får sat sig på opgaven, ja, så kan de jo altid forhøje prisen.

Det har vi allerede set adskillige steder, og hvis private virksomheder byder på opgaver af mere ubestemmelig afgrænsning som f.eks. rengøring, hjemmehjælp og lignende, falder standarden ofte langsomt og sikkert, eller også bliver de ansatte slidt ekstraordinært ned. Og med dette lovforslag og bemærkningerne hertil samt det arbejde, der skal ske bagefter, er det jo ikke muligt for de offentlige udbudsgivere at dumpe prisen. Til dem stilles der strenge krav og, som hr. Erling Christensen sagde, måske for strenge krav.

Dette lovforslag skal give de offentlige myndigheder en chance for at byde på disse områder i konkurrence med private, som jo allerede har muligheden. Det er derfor af overordentlig stor betydning, at kommunerne i deres beslutning om udbud er meget omhyggelige med at stille målbare krav til miljø, arbejdsmiljø og serviceniveau, før man sætter opgaven i udbud. Ellers kan det gå så gruelig galt.

Sagen er jo den, at det vil tage tid, før kommunerne bliver gode nok til at klare at komme med tilbud; tilbud, der vel at mærke skal kunne konkurrere med ISS' og tilsvarende firmaers udbudsmateriale.

I SF anerkender vi starten med dette lovforslag, og vi er tilfredse med, at der skal ske en revision om et par år, for man kan jo sætte spørgsmålstegn ved, om afgrænsningen er god nok.

Eksempelvis lyder Amsrådsforeningens og Københavns Kommunes forslag om, at kommuner og amter også skal kunne byde på private opgaver, interessant.

Ved lovrevisionen kan vi også se på, om kravene til de offentlige myndigheders gennemsigtighed er for store sammenlignet med kravene til de private.

Men her og nu giver SF tilsagn om, at vi vil gå positivt ind i udvalgsarbejdet.

(Kort bemærkning).

Jens Løgstrup Madsen (V):

Det, der får mig på talerstolen, er fru Anne Baastrups udtalelser om, at private virksomheder jo også kan dumpe prisen, og det er jo lige præcis det, der er kernen. Private virksomheder har jo det, man kan kalde for en hård budgetgrænse. De kan gå nedenunder og hjem, hvis ikke de får enderne til at mødes.

Offentlig erhvervsvirksomhed har jo typisk det, man kan kalde for en blød budgetgrænse: Hvis der lige pludselig opstår underskud, ja, så kan man få det dækket. Man kan få penge tilført, man kan få særlige rabatter, rentefrattede lån og alle mulige andre ting. Det er velkendt. Og så hjælper nok så avancerede kalkulationsregler ikke, for verden er jo omskiftelig, og på et marked går priserne op og ned konstant, så derfor er kalkulationsregler ikke til nogen hjælp.

Man kan ikke tale sig uden om, at det, der sker her, er, at man gennemfører erhvervsaktivitet på skatteborgernes regning med virksomheder, som reelt ikke kan gå fallit og derfor ikke har samme incitament som private virksomheder til at opføre sig rationelt.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Hr. Jens Løgstrup Madsen hørte vist ikke helt efter.

Det, jeg sagde, var, at private virksomheder meget ofte dumper priserne, men det er ikke muligt for de offentlige virksomheder, især ikke med de meget strenge krav, der er til netop kalkulationerne, og det er jo de krav, som skal specificeres ud i det videre arbejde.

Så der er ingen tvivl om, at det er de offentlige udbudsgivere, der får det hårdest.

(Kort bemærkning).

Jens Løgstrup Madsen (V):

Offentlige virksomheder er de eneste, som i længden kan dumpe prisen, for de kan hente pengene andre steder fra. Det kan private ikke gøre. Der er i øvrigt også talrige eksempler på, hvordan det finder sted inden for offentlig erhvervsvirksomhed.

Poul Nødgaard (FP):

I Det Fri Aktuelt i dag kan man konstatere, at indenrigsministeren ser frem til at få sit famøse lovforslag gennemført, så kommuner og amtskommuner kan boltre sig med at udføre opgaver for hinanden.

Efter Fremskridtspartiets opfattelse burde et sådant forslag aldrig have set dagens lys, og fædrene i Indenrigsministeriets Fornyelsesudvalg burde have røde ører ved tanken om de konsekvenser, der kan blive følgen af forslaget.

Allerede i dag løser kommuner og amtskommuner inden for egne områder en række opgaver, som både bedre og billigere kunne løses af den private sektor – meget bedre vil jeg holde på i mange tilfælde.

Når forslaget så lægger op til, at kommunerne kan påtage sig andre kommuners og andre amtskommuners opgaver, så spørger man sig selv, om det virkelig er i Danmark, dette forslag fremsættes.

Det er ikke gode vilkår at påføre det danske erhvervsliv, som ganske vist kan få lejlighed til at konkurrere med det offentlige. Men at det skulle blive på lige vilkår, er der vist ikke andre end indenrigsministeren og den socialdemokratiske ordfører der tror på. Ganske vist oplyses det, at der vil blive udarbejdet præcise regler for den offentlige tilbudsgivning, men hvem siger, at præcis de poster, som bliver medregnet af den private tilbudsgiver, også bliver medregnet af den offentlige tilbudsgiver? Jeg tror ikke på det, uanset alt det, der er kommet frem i debatten her i dag om tilsynsråd og revision, og jeg ved ikke hvad; det bliver bureaukrati, som hr. Erling Christensen også sagde, helt uden side-stykke.

Jeg kunne nævne en ting – jeg har gjort det før, men vil gerne gøre det igen for at få det helt slået fast – f.eks. det offentlige: Med hvilken faktor indgår de gældfri kommunalt ejede maskiner ved en tilbudsgivning? Sådant kunne der nævnes en lang række andre eksempler, hvor det offentlige har betalt maskiner og andet materiel.

Derfor er mit råd – ja, ryst bare på hovedet – til regeringen ganske enkelt: Træk dette forslag tilbage. Det har faktisk ikke andet formål end at skade dansk erhvervsliv, og det er vel ikke ligefrem det, en regering sigter mod, eller man kunne spørge: Er det det?

Så vil jeg godt henvende mig specielt til ét parti her i salen i dag, som ikke har haft ordet endnu, men kan få lejlighed til at komme ind efterfølgende. Det er CD. Jeg har i dag set i Jyllands-Posten, hvorledes CD's ordfører her i dag, fru Sonja Albrink, vasker hænder over for dette forslag. Og det er jeg da glad for at se. Jeg er så mindre glad for, at CD sidder i en regering og støtter et forslag, de i bund og grund er imod.

Jeg synes, man må have det ganske forfærdeligt med sig selv, når man kan gå med til at støtte et forslag for simpelt hen at kunne bevare et par ministerposter her i Folketinget, for det er i realiteten det, der er tale om.

CD's vælgere i det ganske land vil med gru modtage meddelelsen om, at deres parti støtter dette forslag. Så skulle man have tænkt sig om, den gang man lavede det såkaldte regeringsgrundlag. Om det havde taget en dag længere at få lavet, det havde vel ikke betydet noget som helst, så CD kunne have fået kæmmet det for sådan et forslag. Det er ren socialisme, CD er med til her, og partiet er dermed med til også at ødelægge det erhvervsliv, som CD står på gader og stræder og påstår at de er talsmænd for. Vist er de ej.

Jeg glæder mig til i udvalgsarbejdet at kunne arbejde imod dette forslag, og jeg vil håbe og tro, at vi kan få så lang en debat i udvalget om det, at man får kolde fødder. Det er før sket, at et lovforslag aldrig er kommet frem til betænkningssafgivelse, og jeg håber, at dette lovforslag vil blive et af dem.

Frank Aaen (EL):

Det er utroligt, som sådan et fornuftigt lovforslag kan få bragt sindene i oprør, og inden man blæser helt omkuld, når man hører om alle de ulykker, forslaget kan foranledige, så synes jeg lige, man skal betænke sig, at da der for tre år siden – det var, før vi kom ind, men jeg sad på tilhørerbenken og hørte debatten – var en diskussion om kommuners muligheder for at deltage i et samarbejde om aktieselskaber, så var man i debatten oppe på akkurat de samme højder. Og det kunne have været interessant i dag at høre, om man kan give nogle eksempler på, at det er gået så gruelig galt på baggrund af den lov. Det tvivler jeg på.

Hykleriet bliver jo fuldstændig kolossalt, når man hører, at de partier, der ellers har været så varme fortalere for privatisering og udliciteringer, for at vi skulle have alle opgaver løst bedst og billigst, med al deres retorik så prøver at forhindre kommuner i at købe ydelser og få opgaver løst bedst og billigst; det er simpelt hen ikke til at holde ud at høre på. Det er snak, som kun kan forstås på én måde: det er ren ideologi. Det er ideologi, så det klodser. Det er en ideologi, der afspejler en opfattelse af, at de private skal have monopol på al produktiv virksomhed i samfundet.

Når vi støtter forslaget, så er det, fordi vi synes, at det også på dette område er nødvendigt at få brudt det private monopol. Vi ønsker, at der skal være mere kommunal, mere offentlig produktion.

Inden højresiden springer på talerstolen og snakker om Berlinmur og gamle dage, og hvad ved jeg, man kan finde på, vil jeg sige, at det ikke er, fordi vi har den opfattelse, at alt skal puttes over i den offentlige sektor, men fordi vi har den opfattelse, at de private ikke alene kan bære ansvaret for at sikre beskæftigelsen og for at sikre løsningen af de opgaver, der skal løses i samfundet. Det kan vi jo tydeligt se. De private har alt for stort et ansvar i dag for problemer, de ikke kan løse. Når vi har den høje arbejdsløshed og de lange ventelister til opgaver i den offentlige sektor, er det lige præcis, fordi de er så bundet af ideologi, at de ikke kan forbinde og bruge ressourcerne fornuftigt. Forslaget her er et godt forslag til, at ressourcerne kan bruges mere fornuftigt.

Derfor støtter vi altså, at der kommer flere arbejdspladser i den offentlige sektor, og at man har mulighed for at hjælpe på tværs af kommunegrænser. Vi er for også denne udvidelse af kommunalfuldmagten, og jeg vil sige, at vi gerne havde set, at man var gået endnu videre, end man er gået i lovforslaget. F.eks. synes vi, at det burde være sådan, at man også kan sælge til private, som både Københavns Kommune og Amtsrådsforeningen har ønsket det.

Jeg synes oven i købet som privat person, at det er meget uheldigt, at vi ikke må have lov til at købe, hvor det er bedst og billigst, hvis nu en kommune er den, der vitterlig er bedst og billigst. Hvorfor skal vi som private tvinges til at købe hos nogle, hvor det er dyrere og dårligere, bare på grund af ideologi?

Vi er også meget kede af den begrænsning, der ligger i, at man ikke må sælge til statslige aktieselskaber. Med de mange offentlige virksomheder, der i øjeblikket overføres til A/S-formen, er det en meget beklagelig begrænsning, der ligger i lovforslaget.

Så vil vi også advare imod, at der i forbindelse med loven og videre laves kalkulationsregler, der er så stramme, at private selskaber får alt for nemt spil. Der skal være samme åbenhed om priskalkulation ved bud, uanset om de kommer fra det offentlige eller fra det private, og der skal være mulighed for at afvise private dumpingtilbud, modsvarende det krav, som vi synes er rimeligt: at kommuner ikke må byde med underskud.

Jeg vil nok sige, at når der tales så meget om lige konkurrence, synes jeg nok, at man skal holde sig for øje, at dér, hvor der jo er størst problemer med lige konkurrence, er, når en lille kommune står over for store foretagender som ISS eller det amerikanske West Management, eller hvad de, der er på markedet, ellers hedder.

Vedrørende kravet om udbud som forudsætning for at overlade arbejdet til andre kommuner vil jeg advare imod, at der laves et udbudskrav, der er mere omfattende end det, EU allerede har pålagt os, f.eks. at opgaver inden for social- og sundhedsområdet også skal omfattes af et udbudskrav, hvis man ønsker at få hjælp fra en nabokommune til at løse en kommunal opgave. Vi synes, det er betænkeligt, at vi på den måde kan risikere, at vi bare for at kunne hjælpe hinanden og udnytte ressourcerne bedre får et udbudskrav, der også kommer til at omfatte kommunale kerneopgaver f.eks. inden for social- og sundhedsområdet. Det synes vi vi skal overveje meget mere.

Med de ord vil jeg bare sige, at vi vil gå positivt ind i udvalgsarbejdet og kan love, at det ikke bliver i begrænsende, men i udvidende retning.

(Kort bemærkning).

Jan Kørpe Christensen (FP):

Jeg kan ikke dy mig for lige at gå på talerstolen, når man sidder og hører på de argumenter, hr. Frank Aaen fremfører. Hr. Frank Aaen har åbenbart ikke forstået nogen som helst af de argumenter, Fremskridtspartiets ordfører, hr. Poul Nødgaard, kom med. Og åbenbart heller ikke, hvad Venstres og De Konservatives ordførere har fremlagt her i dag.

Det, vi gang på gang hører – har hørt og fortsat hører – netop fra regeringen, er, at man faktisk siger, i hvert fald udadtil, at man er enig i, at man skal have arbejdspladser primært inden for den private sektor. Altså, det er den private sektor, der skal tage flere ansatte.

Det er også o.k., at man går ud og siger det offentligt, men det er jo således, at man ikke bare skal stå i landets forsamlingshuse og i valgkamp osv. og smide om sig med de argumenter, når man ikke følger dem op. Der er jo ingen konsekvens i det, man siger, og i det, man gør. Dette tilfælde viser typisk, at man ikke ønsker, at den private virksomhed skal have de bedst mulige vilkår.

Jeg vil godt nævne et enkelt eksempel, som jeg kan nå her inden for de to minutter. For kort

tid siden indførte vi det, der hedder praktik-kompenserende uddannelser, netop fordi det private erhvervsliv ikke kunne optage nok unge mennesker inden for erhvervsuddannelsessystemet. Ikke desto mindre var situationen den, at man gik ud og argumenterede for, at det var utrolig vigtigt, at man fortsat fik de unge mennesker placeret det helt rigtige sted i samfundet: i de private virksomheder.

Tror hr. Frank Aaen, at sådan et forslag, som foreligger i dag, er medvirkende til, at man får flere eller færre arbejdspladser i den private sektor? Jeg spørger.

Jeg vil godt have et svar på det. Tror hr. Frank Aaen virkelig, at der kommer flere unge mennesker i beskæftigelse i den private virksomhed ved at gennemføre dette lovforslag? Så håber jeg, at hr. Frank Aaen er hundrede pct. ærlig, når der nu kommer et svar.

Men jeg er overbevist om, at det her er yderligere medvirkende til, at det bliver sværere at afsætte de unge mennesker. Nu har jeg nævnt ét eksempel. Jeg kunne nævne flere områder, men jeg synes, at det er værd at tage med i overvejelserne. Det, man siger fra regeringens side, at det er de private virksomheder, der først og fremmest skal holde beskæftigelsen i gang, er og bliver et blålys. Jeg tror ikke på det længere.

(Kort bemærkning).

Jens Løgstrup Madsen (V):

Hr. Frank Aaen efterlyste eksempler på, at lov om kommuners og amtskommuners deltagelse i erhvervsudviklingsaktiviteter har givet problemer.

Ja, der er konkrete eksempler. Vi har f.eks. i dag i Venstre holdt møde med den administrerende direktør, John Cederberg, fra Foreningen af Rådgivende Ingeniører. De har fortalt, hvordan de er udsat for, at de, når de må afgive tilbud til kommuner, så bliver bedt om samtidig med det at foretage et indskud i de udviklings-selskaber, som kommunerne etablerer.

Det er jo noget, der nærmest ligner korrup-tion. Så, ja, den lov skaber problemer – nogle problemer, som jeg egentlig synes også burde give anledning til nogle videregående overvejelser om, hvordan lovgivning af denne type forplumrer moralen blandt kommunalpolitikere og i hvert fald er et skridt i retning af noget, der undergraver grundlaget for respekt for demokratiet.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det sidste kan jeg ikke kommentere uden at høre nærmere til det. Det kan ikke udelukkes, at der er kommuner, der en gang imellem er lidt kreative, men at det skulle være de kæmpestore ulykker, der ellers tales om, det kan jeg slet ikke få øje på, heller ikke på det, der er nævnt.

Så vil jeg sige, at det er velkendt, at mere erfarne parlamentarikere kender forretningsordenen bedre, end jeg gør. Jeg undrer mig alligevel en anelse over, at Jan Kjøpke Christensen kan stille mig et spørgsmål . . .

Formanden:

Hr.

Frank Aaen (EL):

At hr. Jan Kjøpke Christensen – dér så I det! – kan stille mig et spørgsmål om regeringens økonomiske politik og deres prioritering om, at alt skal ske i det private, og stille mig til ansvar for det. Det kan jeg simpelt hen ikke stilles til ansvar for; jeg har sådan set helt det modsatte synspunkt af regeringens på det her punkt og ønsker ikke at tage ansvaret for det.

(Kort bemærkning).

Else Winther Andersen (V):

Hr. Frank Aaen sagde: Bedst og billigst. Skal det dermed forstås, at man altid tror, at det offentlige kan producere bedst og billigst? Så vil jeg da gerne spørge hr. Frank Aaen: Hvis det er tilfældet, er det så ikke, fordi borgerne én gang igennem deres skat har betalt det offentliges produktionsapparat?

Det blev sagt i ordførertalen, at det private ikke kunne løse disse opgaver, og at vi derfor var nødt til at have det offentlige ind og hjælpe. Jeg vil da gerne spørge hr. Frank Aaen om, hvorfor det private erhvervsliv ikke kan løse de opgaver, som man normalt får udført, som kommunerne vil gå ind og byde på?

Hr. Frank Aaen sagde også, at de gerne ville være med til at støtte dette lovforslag, fordi der skulle oprettes nogle flere arbejdspladser. Kunne det tænkes, at grunden til, at der blev flere arbejdspladser i det offentlige, men til gengæld færre i det private erhvervsliv, er, at man igennem det offentlige sender regningen til borgerne?

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Forslaget går jo ud på, at alle omkostninger i en given produktion skal indgå i kalkulationen, og derfor er der ikke noget med at sende regningen til borgerne, og derfor er der ikke noget med, at det er på grund af, at man har penge i ryggen, at man kan være bedst og billigst.

Det, det her drejer sig om, er, at vi prøver at etablere en situation med så lige vilkår, som det kan lade sig gøre, hvor vi så får afprøvet, hvem, der er bedst, og hvem, der er billigst. Det er ikke et princip, vi støtter i alle livets forhold, men vi støtter, at der her gives muligheder for, at kommunerne også kan påføre det private erhvervsliv en konkurrence, og at det private erhvervsliv må affinde sig med en konkurrence også fra offentlige producenter. Jeg synes ikke, man skal hyle sådan; jeg synes, det lyder, som om man er bange for, at det private erhvervsliv ikke kan klare sig.

Det dér med at få flere arbejdspladser i forhold til det private erhvervsliv; jeg tror ikke helt, jeg forstod spørgsmålet. Det, der er vores synspunkt, er, at vi ikke vil være med til at sige, at det private erhvervsliv skal have monopol på at løse beskæftigelsesproblemet i det her samfund, for det kan ikke lade sig gøre, det ser vi jo: 700.000-800.000 uden for arbejdsmarkedet, fordi det private har haft alt for stor eneret på det område. Den ønsker vi at få brudt for at få alle i arbejde.

(Kort bemærkning).

Erling Christensen (S):

Det er meget godt med en teoretisk diskussion. Det er også let, når man ikke skal dokumentere det.

Der har været nævnt fynske virksomheder, som jeg også har kendskab til, virksomheder, som er vokset meget store også i den tid, jeg har boet på Fyn. Og det, som jeg synes er interessant, når man ser på det virkelige liv, når man ser på Odense Kommunes og andre fynske kommuners samarbejde med de to virksomheder, som hr. Bendt Bendtsen omtalte, er, at de to virksomheder ikke har været i stand til at ekspandere og få de vældig mange arbejdspladser og den store eksport, som de virkelig har fået, uden et meget, meget fornuftigt samarbejde med bl.a. Odense Kommune, med bl.a. mange fynske kommuner, som har været med til at gøre, at de er blevet eksperter på det område. Legeredskaber er blevet afprøvet i offentlige

institutioner i massevis. Kommuner har lagt affaldshåndtering, idrætspladser og veje til, således at de er blevet eksperter på deres område. Affaldshåndteringsområdet, som firmaet Marius Pedersen nu eksporterer, har jo kun været muliggjort ved et meget intenst samarbejde med offentlige virksomheder. Det synes jeg har været utrolig fornuftigt, og det understreger jo, hvordan vores kolleger ude i kommunerne og i amtsrådene også på de områder her handler ganske fornuftigt og sundt.

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Jeg kan jo næsten ikke undlade at komme herop og svare på det her, for det, hr. Erling Christensen kører videre på, er samarbejdet med både Marius Petersen og Kompan, to virksomheder, som jeg sagde startede fuldstændig i det små, små private virksomheder, der så er kommet ind og har fået lov til at arbejde for det offentlige. Og det er det, jeg siger, at laver vi dette indre »kommunemarked«, så fratager vi de små virksomheder muligheden for at opstå og vokse sig store. Og det er derfor, at vi er så skeptiske over for dette lovforslag. Det er jo netop, fordi de har fået lov til at deltage og komme ind og arbejde for det offentlige, at de er nået dertil, hvor de er nået i dag.

Sonja Albrink (CD):

Der er to holdninger, der skal lægges i forlængelse af hinanden, når vi skal vurdere dette lovforslag. Den ene af hensynet til, at de private virksomheder ikke skades af urimelig konkurrenceforvridning fra det offentliges side. Og den anden er, at CD afviser en perspektivløs religionskrig omkring offentlig/privat.

Hvis man påfører samfundet økonomiske tab, alene fordi man tager skyklapper på og bider sig fast i to fuldkommen lukkede økonomiske systemer, så foretrækker vi i CD det pragmatiske udgangspunkt.

Vi har sagt det så tit, og vi siger det igen: Helere et både-og end et enten-eller.

Et mål, der kan være almindelig enighed om, er, at opgaver inden for den offentlige sektor skal løses så billigt som muligt i forhold til de kvalitetskrav, vi selv herinde i Folketinget er med til at opstille.

Herefter ser vi gerne et samarbejde mellem de to sektorer, og således også at kommunerne i højere grad benytter sig af ydelser, som det private erhvervsliv kan levere. Men med kommu-

nalt selvstyre kan man altså dårligt tvinge dem til at udlicitere alt, og der er lagt en bagatelgrænse, som flere af ordførerne allerede har været inde på, på 1,6 mio. kr. Det kunne da godt – også for CD's skyld – have været lavere. Det medgiver jeg, men nu er grænsen jo altså sat.

Der var forleden dag her i Folketinget en forespørgselsdebat om, hvordan man i uddannelsessystemet kan gøre noget for at genoplive lysten til at være iværksætter og starte egen virksomhed. Det er der jo ikke meget perspektiv i, hvis man sideløbende lader det offentlige løse en hel masse opgaver, der er skræddersyet til løsning på et marked med fri konkurrence. Indretter vi lovgivningen, så det offentlige på forhånd afskærer nogle af mulighederne for privat foretagsomhed i stedet for at undersøge det, så må vi være på vagt. Og det har vi været i CD omkring dette lovforslag.

Over for kravet om den billigste offentlige opgaveløsning i forhold til et opstillet kvalitetsmål står selvfølgelig kravet om lige konkurrencevilkår. Det ligger helt fast. Og vi forudsætter, at der er rammebetingelser for det offentliges aktivitet, som sikrer det.

Netop med henblik på de forhold er der nedsat en særlig arbejdsgruppe, hvor også Erhvervsministeriet er repræsenteret, som visse ordførere efterlyser, og det er netop denne gruppes drøftelser, der vil ligge til grund for udmøntningen af den ministerbemyndigelse, der gives i forslaget, til at udforme regler om udbud, omkostningskalkulation, regnskabskrav m.v. Det skal naturligvis følges nøje, at disse regler nu også bliver gode nok.

Der kommer herefter en toårig forsøgsperiode. På forhånd er der jo ikke meget, der tyder på den store interesse i kommunerne for at byde på driftsopgaver hos hinanden. Men derudover synes jeg også, at der er formildende omstændigheder. Det kan ikke være sådan, at enhver lille kommune skal have fuldt beredskab på alle områder. Der må være muligheder for at samarbejde. Man skal jo altså heller ikke se spørgsmål, men er der faldgruber i det her, må vi se på det under udvalgsbehandlingen, og Folketinget får som sagt efter to år mulighed for at genoptage den diskussion.

Venstres ordfører talte om skødehunde, men det synes jeg ikke skal indgå i denne debat. CD er et selvstændigt parti, vi har sagt ja til det, der står i regeringsgrundlaget. Vi betragter det som bedre at være med i regeringen og få indflydelse på det, der sker. Jeg tror også, da Venstre og De Konservative var i regering med hinanden, at

der var nogle ting, som Venstre måtte acceptere, fordi De Konservative ville have det igennem. Så jeg synes, at fru Else Winther Andersen skulle prøve at tænke en lille smule tilbage og så være glad for, at CD sidder med ved bordet også her. Jeg tror, vi får en god løsning ud af det, og om to år kan Folketinget som sagt diskutere det en gang til.

(Kort bemærkning).

Else Winther Andersen (V):

Jeg bliver nu alligevel nødt til at spørge CD's ordfører, hvordan man i en ordførertale kan sige, at man er både/og i forhold til offentlige og private virksomheder, når man så samtidig tidligere har sagt, at CD sidder i regeringen for at være vagthund i forhold til det private erhvervsliv. Det kan jeg altså ikke få til at hænge sammen.

Sonja Albrink (CD):

Så er det godt, at CD kan finde ud af det, vil jeg sige. For det er ligesom når vi taler om trafik. Her er der også nogle, der er fokuseret på den kollektive og nogle, der er fokuseret på bilen. Her har vi det samme synspunkt; man kan ikke bare sige enten/eller. Vi går ind for både/og. Begge dele.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (FP):

Jeg skal så kort og så menneskeligt som overhovedet muligt sige til fru Sonja Albrink, at det kan virke helt utroligt, at et parti som CD, der har nogle mærkesager – de har vist haft 3-4 stykker, men jeg ved ikke, om de har mere end én tilbage, og det er erhvervslivet – nu faktisk er med i en lovgivning, der vil blive til skade for dansk erhvervsliv, for det bliver det her. Det kan overhovedet ikke diskuteres, for det er sandheden, og det ved fru Sonja Albrinks parti.

Prøv at se alle de henvendelser, der er kommet til Folketinget om det her fra kompetente organisationer inden for erhvervssektoren! De vender sig alle sammen kraftigt imod forslaget, og så må jeg konstatere, at det er en kæmpestor pris, CD betaler for at være med i en regering, som gennemfører en lovgivning, der afskaffer den sidste mærkesag, CD har.

Bendt Bendtsen (KF):

Tror CD virkelig på, at man kan lave nogle kalkulationer, som er reelle? Vi har talt om det flere gange i dag. Når vi taler om kalkulationer, må ethvert privat firma, der skal starte en virksom-

hed og overleve, over for dem, der låner dem penge til finansiering, vise, at de kan forrente en egenkapital. Jeg tror ikke på, at en forrentning af en egenkapital kommer til at indgå i en offentlig kalkulation.

Når det er sagt, tror CD så ikke, at det går ud over mindre erhvervsdrivende, når det offentlige skal have flere muligheder?

Til sidst: Kan CD virkelig gå så helhjertet ind for dette lovforslag efter at have hørt en jubeltale fra Enhedslisten?

(Kort bemærkning).

Sonja Albrink (CD):

Jeg skal til den konservative ordfører besvare det første spørgsmål med et ja, det andet spørgsmål med et nej og til det tredje spørgsmål sige: CD er ikke Enhedslisten.

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Jeg vil gerne takke ordførerne for en interessant debat og også for det brede flertal, der er for lovforslaget.

Jeg vil egentlig også godt kvittere for, at der ikke er blevet holdt jubeltaler, for jubeltaler må man reservere til noget, der er meget voldsomt og banebrydende, og det er dette lovforslag for så vidt ikke.

Der er tale om det, som jeg vil kalde god, jordbunden husmandsfornuft, nemlig at det, som en del af ordførerne ikke blot har været inde på under debatten, men også klart har forstået som hovedlinjen i det, drejer sig om at få brugt de offentlige ressourcer maksimalt.

Jeg undrede mig lidt over udtrykket kommunale erhvervsventyr – jeg tror, det var fru Else Winther Andersen, der brugte det – for det er slet ikke det, der er tale om. Der er tale om, at man, sådan som Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen anbefaler det, godt vil passe bedst muligt på skatteydernes penge, og det gør man nu engang ved at bruge ressourcerne optimalt.

Fru Else Winther Andersen sagde også, at det her var udtryk – og det forstod hun for så vidt godt – for nogle hede socialdemokratiske drømme. Nej, det er det sāmænd ikke. Der er tale om en imødekommelse af – og jeg vil ikke engang kalde det drømme – nogle fuldstændig jordbundne ønsker, man har haft i begge de kommunale organisationer. I Amtsrådsforeningen ønskede man endda at gå videre, sådan som det også er fremgået af debatten. Amtsrådsforeningen, der, så vidt jeg husker, har en af fru Else

Winther Andersens partifæller som formand, ønskede at få mulighed for også at udføre opgaver for private, men så vidt har regeringen ikke ønsket at gå.

Derfor har vi fundet en mellemproportional mellem det forholdsvis vidtgående ønske, som Amtsrådsforeningen havde, og så det, som vi fornemmer at et meget, meget bredt flertal, ikke blot af borgmestre, men også af kommunalbestyrelsesmedlemmer nu engang har. Så at kalde det for eventyreri synes jeg nok er lidt vidtgående også i forhold til den mistænkeliggørelse af det kommunale selvstyre, som jeg for så vidt synes der ligger i en del af de indlæg, der har været.

Hvad er det nemlig, man siger? Man sår dyb mistillid til det kommunale selvstyre. Man antyder, og nogle siger det endda meget direkte, at lige så snart man får lidt mere luft under vingerne ude i kommunerne, vil ansvarligheden gå fuldstændig fløjten, og man vil kaste sig ud i at ødsle skatteydernes penge væk; der vil ingen bremsere være.

Jeg vil godt sige helt stilfærdigt: Hvad er det dog for en mistillid til alle de ansvarlige kommunalbestyrelsesmedlemmer rundt omkring i landet, der på tværs af partiskel har ønsket igennem et lovforslag som dette at få mulighed for at gøre deres arbejde optimalt og ikke kun 80 eller 90 pct.?

Det, der er tale om, er jo netop i nogle af de tilfælde, hvor man er nødt til at have specialarbejdskraft, som man ikke kan holde beskæftiget hele tiden, fordi der måske er tale om små kommuner, der på nogle områder kun punktvis har opgaver til den pågældende arbejdskraft, får mulighed for at bruge den til gavn også for naboen og dermed selvfølgelig også til gavn for kommunens egne borgere, fordi det er bedre at bruge kræfterne optimalt.

Når jeg godt har villet understrege det så stærkt, er det, fordi jeg har meget vanskeligt ved at identificere, hvor det egentlig er, den stille socialistiske glidebane, man taler om her, egentlig er startet, for sandheden er jo, at alt dette med indtægtsdækket virksomhed var noget, der tog fart under en borgerligt ledet regering; det var knyttet til navne som Henning Christophersen og Henning Dyremose.

Vi har fra den del af det politiske landskab, jeg kommer fra, ikke modsat os, at man skabe en sund konkurrence mellem privat og offentlig, for det mener vi nemlig er til gavn for den samlede gode ressourceudnyttelse. Derfor vil jeg

blot i al stilfærdighed sige, at den glidebane, der tales om, altså går tilbage til tidspunkter, hvor der sad en borgerligt ledet regering. Det er en helt sund og naturlig udvikling, og netop for at sikre, at vi kan få et så gennemsigtigt system som overhovedet muligt, vil der også i denne forbindelse blive lavet nogle klare kalkulationsregler.

Jeg vil blot distancere mig fra den opfattelse, som flere af ordførerne fra den side af salen har givet udtryk for, nemlig at det her er eventyreri, eller at det er noget helt nyt, som nu sættes i værk. Det er en helt logisk følge af det, man har gjort på statens område, og af de ønsker, som findes i begge de kommunale organisationer. Egentlig synes jeg, det er en lille smule ufor-skammet over for vores to solide kommunale organisationer at sige, at de skulle lade sig binde den skinbarlige socialisme på ærmet. Hvad er det dog for et syn på egne partifæller? Jeg synes, det er langt mere fornuftigt at se dette som den logiske forlængelse – for at bruge det udtryk, jeg anvendte før – af en udvikling, som man selv har været med til at sætte i gang.

Der er flere, der har været inde på, om man nu kan lave nogle sikre kalkulationsregler, og det har vi en meget sikker overbevisning om at man kan. I den forbindelse vil vi naturligvis tage udgangspunkt i den viden, man har i forvejen, idet der jo allerede er sat meget i gang på det statslige område, og derudover vil Erhvervsministeriet, som fru Sonja Albrink sagde i sin meget velafbalancerede tale, naturligvis også være involveret i udarbejdelsen af kalkulationsreglerne.

Til bekymringen om, hvorvidt man her – og jeg skal nok lade være med at gentage nogle af de lidt mere dramatiske udtryk, der er blevet brugt i debatten – med vilje vil kvæle det private erhvervsliv ude i kommunerne, kan jeg kun spørge: Hvad skulle det være for nogle kommunalbestyrelsesmedlemmer, som havde et så vanært syn på deres primære opgave? Det er tværtimod omvendt: Ude i kommunerne står man på tværs af partiskel vagt om det private erhvervsliv. Det er der jo ikke noget mærkeligt i, for det er bl.a. det, man lever af, det, der er med til at skabe udvikling, og det, som man også har fået skabt gode, sunde, større virksomheder ud af.

Jeg kan slet ikke se dette mærkelige skævsyn for mig, der går på, at der skulle sidde flinke Venstre-borgmestre og flinke socialdemokratiske borgmestre rundt omkring og lure på, hvor-

dan de kunne kvæle gode arbejdspladser i deres egen kommune. Jeg kender ingen eksempler på det. Der er tværtimod en meget stor optagethed af at få det bedst mulige erhvervsklima ude i lokalsamfundene, og det er netop sådan, at kommuner konkurrerer om at skabe det bedst mulige erhvervsklima. Hvorfor gør de det? Det gør de naturligvis for deres egen skyld, for det giver kommunen en opblomstring og en mulighed for også hele tiden at være med til at udbygge den offentlige service, når man har en god, sund økonomi, og der er intet i dette lovforslag, der vil være en bremse på en sådan udvikling.

Jeg vil godt beskrive det på den måde, at der med dette lovforslag er tale om en tillidserklæring, også til den professionalisme, der i de seneste 10-15 år er kommet ude i det lokale styre. Det er noget, som Venstre og Socialdemokratiet i fællesskab har været med til at skabe, for det er jo de to partier, som sidder på en stor del af den kommunale indflydelse, og det, vi gør her, er for så vidt, at vi kvitterer for den sunde, gode professionelle udvikling, der har været i kommunerne, ved også at give dem en tillidserklæring, der går på, at vi siger, at i de tilfælde, hvor de kan måle sig med det private erhvervsliv, vil vi naturligvis også være interesseret i at bruge deres ressourcer mest muligt.

Der er flere, der har brugt udtrykket »bedst og billigst« i debatten i dag. Jeg skal ikke lægge skjul på, at jeg altid har syntes, at det måske er et lidt modsætningsfyldt udtryk, for det er ikke nødvendigvis sådan, at bedst og billigst er kongruente størrelser. Derfor vil jeg godt henvise til det, der står i bemærkningerne på side 6, 1. spalte, hvor der gøres opmærksom på, at man skal vælge enten det billigste eller det økonomisk mest fordelagtige tilbud.

Denne nuancering er meget vigtig, for deri ligger også en hensyntagen til det, som vi kan kalde afledede omkostninger i forbindelse med miljødelæggelse og alt dette her, og derfor er »billigst eller mest økonomisk fordelagtig« en mere eftertænksom sammenskrubning, kan man sige, end det meget slagordsagtige »bedst og billigst«. Det dækker den faktiske virkelighed lidt bedre.

Jeg tror, det var hr. Bendt Bendtsen, der sagde, at der ville blive stillet en byge af spørgsmål under udvalgsarbejdet. Det vil jeg gerne sige tak for. Jeg tror, det vil være en god ting, at vi får alle de spørgsmål, som ordførere her i dag har forholdt sig enten spørgende eller afvisende til, på bordet.

Jeg vil være meget glad, hvis vi også får dem tidligt under udvalgsarbejdet, for det vil vise sig i praksis, at når svarene gives på spørgsmålene, vil hele den kunstige dramatik, som man forsøger at få genereret om dette lovforslag, lige så stille visne. Derfor ser jeg med stor fortrøstning frem til, at vi får alle de spørgsmål, der overhovedet kan stilles til forslaget, og jeg vil gerne på Indenrigsministeriets vegne sige, at vi glæder os til udvalgsarbejdet. Dermed også tak til det brede flertal her i Folketinget, der allerede på nuværende tidspunkt har sagt ja til forslaget, og der er måske også ligefrem nogle, der har sagt tak.

Else Winther Andersen (V):

På grund af det ret fremskredne tidspunkt på dagen vil jeg undlade at gentage alle de spørgsmål, jeg har stillet til ministeren i min ordførertale, og stille dem i udvalget; men der er alligevel er par stykker, som jeg nok mener ministeren burde kunne svare på nu.

Hvorfor har man ikke haft dette lovforslag til høring i erhvervsorganisationerne, men kun forelagt det for Det Kommunale Kartel? Hvad er det, regeringen er bange for?

Fra ministerens side blev der også gjort en del ud af at fortælle om, at det her kun var en forlængelse af, hvad der blev startet i den borgerlige regerings tid. Men så bliver jeg også nødt til at gentage det spørgsmål, jeg har stillet den socialdemokratiske ordfører: Hvorfor har man så ikke brugt de samme betingelser med hensyn til tilbud, som man har gjort på det statslige område? Det har man nemlig ikke gjort her, og derfor er det ikke en forlængelse.

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Lovforslaget har naturligvis først og fremmest været til høring i de kommunale organisationer, som selv har været med til at efterlyse det, som har været med i udvalgsarbejdet, og som repræsenterer, jeg havde nær sagt den totale politiske bredde. Det er jo sådan, at man i Kommunernes Landsforening har beskæftiget sig med dette her i mange, mange år. Efterhånden har det så taget en stadig mere konkret form, der - som jeg sagde i mit tidligere indlæg - for Amtsrådsforeningens vedkommende var en efterlysning af noget, der var langt mere vidtgående end det, vi lægger op til her.

Derfor har vi i praksis haft meget, meget forskellige synspunkter, som jo også er repræsenteret af Kommunernes Landsforening i

forberedelsen af dette lovforslag, men denne sag er nu engang så viseligt skruet sammen, at de, der skal bruge lovforslaget, altså er enige på tværs af partiskel.

Jeg vil også godt benytte lejligheden, når jeg nu er kommet på talerstolen igen, til at undre mig en lille smule over Venstre, som i en anden debat for et par uger siden mente, at det var fuldstændig afgørende, hvad Kommunernes Landsforening sagde, hvad enkelte socialdemokratiske borgmestre sagde, og for den sags skyld, hvad enkelte Venstre-borgmestre sagde. Her har man nogle totalt enige organisationer. Det er dog mærkeligt, at det overhovedet intet indtryk gør i en sag, der er et så direkte anliggende, og et lad mig bare kalde det lille hjørne af livsnerven ude i det kommunale selvstyre. Hvorfor interesserer det ikke her? Hvorfor nævner man det ikke med et eneste ord?

Jeg synes ikke, der er grund til, at vi skal dramatisere det her mere end højst nødvendigt, og det synes jeg egentlig nok er sket i dag i nogle af ordførertalerne og måske specielt i de korte bemærkninger. Jeg vil ikke bidrage til at gøre det her til andet og mere, end det er, nemlig et lille, pragmatisk redskab, som kommunerne og amterne har efterlyst, og som i praksis vil betyde, at vi får en mere fleksibel udnyttelse af resourcerne ude i lokalsamfundene.

Så enkelt kan det siges, og derfor forudsiger jeg som sagt, at det, når der bliver stillet voldsomme, dramatiske spørgsmål, som der såmænd nok skal komme under Kommunaludvalgets arbejde, vil vise sig, at svarene ikke blot er enkle, men også ganske hverdagsagtige, for det er helt hverdagsagtige problemer, vi her beskæftiger os med. Det er noget med, hvordan man på den fornuftigste måde kan bruge kræfterne både til fordel for egen kommune og til også at tjene lidt penge med hjem til kommunekassen. Hvad er der pludselig blevet galt med godt købmandskab, når man er en offentlig myndighed? Jeg synes, det er i det meget jordbundne lys, at vi skal se dette lovforslag, og jeg glæder mig til udvalgsarbejdet.

(Kort bemærkning).

Jens Løgstrup Madsen (V):

De kommunale organisationer er jo part i denne sag, så det er jo ikke så mærkeligt, at de ønsker at få mere magt. Men jeg synes, det er mærkeligt, at ministeren kan sende lovforslaget til høring i fagbevægelsen, men ikke blandt erhvervslivets organisationer, og jeg synes hel-

ler ikke, at vi har fået noget klart svar på, hvorfor nogle af principperne i det cirkulære om udbud og udlicitering og statslig drift og anlægsopgaver, som jo bl.a. var et af de moderniseringsinitiativer, den tidligere regering har taget, ikke er lagt til grund for lovforslaget, f.eks. princippet om, at der skal være udbudstvang.

Man kunne f.eks. også spørge, hvorfor regeringen ikke i det lovforslag, der har været lagt frem, har overvejet, hvorfor kommunerne ikke selv skal udbyde deres egne opgaver på det område, hvor de foretager erhvervsaktivitet, hvis de nu absolut selv vil ud på et område. Jeg synes ikke, at vi har fået noget klart svar.

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Hvis jeg var en drilsk natur, men det er jeg under ingen omstændigheder, ville jeg henvise hr. Løgstrup Madsen til at spørge min forgænger, hr. Thor Pedersen, om dette her, for hvordan er det, gangen i alt dette har været? Det er sådan, som jeg var inde på i en tidligere besvarelse, at en hel del af denne her udvikling blev sat i gang under finansminister Henning Dyrmosse. Da var der i virkeligheden tale om, at man for statens vedkommende begyndte at se fuldstændig udramatisk på samarbejdet mellem privat og offentlig.

Det følger af nogle af reglerne, at de statslige myndigheders opgaver, der kan overlades til udførelse af eksterne leverandører, med passende mellemrum skal underkastes en udbudsprocedure. Jeg går ud fra, at hr. Jens Løgstrup Madsen henviser til, og at man skulle søge en udlicitering, såfremt det var det mest fordelagtige for staten.

Hr. Jens Løgstrup Madsen spørger nu, hvorfor vi ikke i dette lovforslag har gjort noget tilsvarende for kommunerne. Men det ligger altså sådan, at den daværende borgerlige regering afstod fra at indføre en tilsvarende regel om udbudspligt på det kommunale område.

Hvis det var sådan, at det var meget indlysende, hvorfor gjorde min forgænger, hr. Thor Pedersen, det så ikke? Det var, fordi der ingen grund var til at lave nogle så specificerede regler for kommuner. I stedet for er der blevet udsendt en pjece, hvor man giver nogle anvisninger på, hvordan det her kan gøres, men der var i den tidligere regerings tid ikke nogen anledning til at lave nogle tilsvarende regler for kommunerne og amterne.

Det kunne man bare have gjort, og derfor synes jeg, inden vi går videre med sagen under

udvalgsarbejdet, at hr. Jens Løgstrup Madsen skulle prøve at konversere hr. Thor Pedersen om, hvorfor man ikke gjorde det dengang.

(Kort bemærkning).

Jens Løgstrup Madsen (V):

Jeg spurgte også ministeren om, hvorfor lovforslaget er sendt til høring i fagbevægelsen og ikke også samtidig er sendt til høring blandt erhvervslivets organisationer. Derpå vil vi gerne have et klart svar.

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Lovforslaget har ikke generelt været sendt til høring i fagbevægelsen. Det har ikke været sendt til høring i LO, det har ikke været sendt til høring i Dansk Arbejdsgiverforening, det har ikke været sendt til høring i en række erhvervsorganisationer, for det er vel sådan, at man til en vis grad kan sige, at deres synspunkter må formodes at være forholdsvis velkendte.

(Kort bemærkning).

Jens Løgstrup Madsen (V):

Der står i punkt 8 på side 9 i lovforslagets bemærkninger, at det har været forelagt for Det Kommunale Kartel, og vi kan jo se, at der ikke er nævnt én eneste erhvervsorganisation i den liste af mange offentlige myndigheder, der er hørt om sagen.

Jeg synes egentlig, det er mærkeligt, når ministeren ellers lægger så megen vægt på, at det har været til en politisk bred høring. Erhvervslivets kritiske synspunkter på det her burde da være ministeren bekendt. Var det ikke relevant, at erhvervslivet, som jo har kendskab til de praktiske problemer, der kan opstå, blev taget med på råd? Når man fremsætter et så udramatisk lovforslag, hvorfor så ikke høre på dem?

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden**Formanden:**

Der er ikke mere på dagsordenen.

Tidligere medlem af Folketinget Ritt Bjerregaard har meddelt mig, at hun ønsker at fratræde som statsrevisor. Som ny statsrevisor har den pågældende gruppe udpeget medlem af Folketinget Helge Mortensen for den resterende del af indeværende funktionsperiode.

Samtidig har gruppen udpeget medlem af Folketinget Pia Gjellerup som ny stedfortræder i stedet for medlem af Folketinget Helge Mortensen.

De pågældende er herefter valgt.

Tidligere medlem af Folketinget Henning Nielsen har meddelt mig, at han ønsker at udtræde som medlem af Ligningsrådet. Som nyt medlem har den pågældende gruppe udpeget medlem af Folketinget Jens Peter Vernersen for den resterende del af indeværende funktionsperiode.

Den pågældende er herefter valgt.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Socialudvalget (23/1 95):

Udtræder: Helge Adam Møller (KF)

Nyt medl.: Karen Højte Jensen (KF)

Udtræder: Karen Højte Jensen (KF)

Ny stedf.: Helge Adam Møller (KF)

Udenrigsudvalget (23/1 95):

Udtræder: Jens Peter Vernersen (S)

Ny stedf.: Helle Degn (S)

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 25. januar 1995, kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 21.00.
